

Доколку се разгледа севкупната работа на Собранието, од осамостојувањето до денес, тогаш може да се каже дека тоа никогаш немало слобода во одлучувањето или во донесувањето на значајни одлуки за развојот на Република Македонија, освен ако на ова се додадат неколку еуфорични одлуки од романтичниот период, кога ја стекнавме независноста.

Вториот парламентарен состав мина во сенка на бојкотот на ВМРО-ДПМНЕ. СДСМ имаше 62 пратеника, а додека траеше "бракот" со ЛДП, до 1996 година, заедно со либералдемократите (27) имаа апсолутно мнозинство.

Ниту третиот не беше сјаен, само се делеа и се парчеа, а најголем губитник беа алтернативците на Тупурковски, кои подоцна се распаднаа, како меур од сапуница.

Четвртите народни избраници работеа во сенка на настаните од 2001 година и имаа можност да ја изведат Македонија на светлина, но и тие се вклопија во општото пратеничко сивило.

Пишува: Кокан СТОЈЧЕВ

Петтиот пратенички состав на РМ се самораспушти, иако пратениците на СДСМ, на НСДП, ЛП и некои други беа против политичката верзија на ДУИ, на ВМРО-ДПМНЕ и на ДПА. Доколку се анализира она што го сработеа, тогаш со сигурност може да се констатира дека дури биле и премногу долго на столчињата, бидејќи не само што беа мрзливи, туку и цабе ги храневме.

Кој денес зема 45.000 денари плата, без дневници, додаток за хранарина, потоа пари за патарина и за други патни трошоци, како и уште многу други привилегии, кои следат, бидејќи беа и сè уште се носители на јавна функција. Дел од нив дебело го наплатија својот пратенички мандат, а други го искористија моментот да почнат свој бизнис

ОД РОМАНТИЧАР "БЕЗДЕЛНИЦИ"

и затоа "им е гајле" за она што се прави во политиката. Згора на сè, ќе има уште една претстава, која тешко дека ќе мине без изборни инциденти, полнење на кутии, групно гласање итн. Но, пред да учествуваме во новата македонска парламентарна пиеса, ќе мораме да се осврнеме на причината која придонесе за падот на собранискиот сид, за падот на "империјата во Скопје".

ТОВАРОТ НА НЕЗАВИСНОСТА

Овој собраниски состав во однос на претходните беше со најслаб интелектуален потенцијал, така што и не можеше да се очекува некој плоден континуитет. Но, капитулацијата на положбата на пратениците почна уште пред два четиригодишни мандати, кога под притисок на партиските лидери, односно на владите на РМ, народните избраници ја спуштија контролната рампа, иако уставната положба на Собранието дозволуваше "коцкање" со извршната власт. Тоа значи дека историјата ни се повторува. Во крвта на македонскиот народ и на останатите граѓани останало некое проклетство, везден да се има некој татор врз глава. Затоа доколку се разгледа севкупната работа на Собранието, од осамостојувањето до денес, тогаш може да се каже дека тоа всушност никогаш немало слобода во одлучувањето или во донесувањето значајни одлуки за развојот на Република Македонија, освен ако на ова се додадат неколку еуфорични одлуки од романтичниот период, кога се донесуваа одлуките за независност, за Уставот, грбот и знамето на РМ. Тоа се единствените светли моменти од работата на сите досегашни пратеници. Романтичарите го понесоа товарот на независноста, но истовремено дел од нив сонуваа за распадната ЈУ-федерација, бидејќи во неа ги доживеаја најголемите ѕвездени моменти, а со разделбата си заминаа и придобивките од големата заедница. Бракоразводната парница ќе биде запаметена по бројот на партиите кои влегоа во првиот парламентарен состав: ВМРО-ДПМНЕ, СДСМ, ПДП, Сојуз на реформски сили на Македонија, Социјалистичка партија на Македонија, Странка на Југословени во Македонија, Сојуз на реформски сили на Македонија и Младата демократско-прогресивна странка, Партијата за демократски просперитет на Македонија

и Народната демократска партија, Народната демократска партија, ВМРО-Демократска партија.

Односот на силите беше околу патамата: ВМРО-ДПМНЕ имаше 37 пратеници, СДСМ - 31 пратеник, ПДП - 17 пратеници, реформистите на Стојан Андов - 11 пратеници, СПМ - 4 пратеници, "Југословените" - 2, другите реформисти - 6, избраниците на сегашниот македонски амбасадор во Бугарија, Абдурахман Алити - 5, а друштво им правеа и Садику Ферид и Владимир Голубовски.

Од тој пратенички состав највечни се: Тито Петковски, неприкосновениот Стојан Андов, "првакот на социјалистите" Љубисав Иванов-Синго и... толку. Некои од нив блеснаа во извршната власт, оти знаеја дека мрсното се наоѓа на "Илинденска" бб, други најдоа прибежиште во управните одбори на јав-

Периодот 2002-2006 беше обележан со поделбата на ВМРО-ДПМНЕ, како и со влегувањето на кадрите на ОНА во собраниските клупи.

Вечниот Синго и уште повечниот Андов повторно влегоа во Собранието, а некои "нови клинци" почнаа заедно со СДСМ да "галопираат" кон власта, иако незаслужено го минаа детекторот на лагата. Можеби овој парламентарен состав беше најсилен на интелектуален план, но токму тој потенцијал не донесе свежина, туку огромен политички, парламентарен застој, кој трае дури и денес.

ните претпријатија, а трети ги менуваа партиите како чорапи. Доколку се осврнеме на романтичарскиот период од независноста на Република Македонија, тогаш ќе можеме да утврдиме дека денес со политика се занимаваат само оние кои беа во врвот на партиите, другите згаснаа или подоцна се офаждија од приватизацијата. Така, на пример, од периодот 1991-1994 година, во политиката сè уште се Бранко Црвенковски, Благој Ханџиски, кој треба да се врати од Атина каде беше амбасадор, Наќе Стојановски, Александар Гешта-

И ДО ИНТЕЛЕКТУАЛЦИ И

НА ПОЧЕТОКОТ СИТЕ РАКОПЛЕСКААТ, НО... КАДЕ СЕ КОГА ИМА РАБОТА. ОД ФОРМИРАЊЕТО НА ПЕТТИОТ СОБРАНИСКИ СОСТАВ

ковски, потоа Тито Петковски, Синго, Стојан Андов, Зоран Крстевски, Борис Змејковски, од Албанците останаа Исмет Рамадани, Арбен Џафери, Мендух Тачи и уште некои други познати лица.

ВРЕМЕТО НА ПОТКУПЛИВИТЕ

Вториот парламентарен состав мина во сенка на бојкотот на ВМРО-ДПМНЕ. СДСМ имаше 62 пратеника, а додека траеше "бракот" со ЛДП, до 1996 година, заедно со либералдемократите (27) имаа апсолутно мнозинство.

Тоа е време на грчката економска блокада, но и време на грабежот, или на најконтроверзната приватизација на Балканот, кој досега ниту се чепка, ниту се покренува како прашање. Зошто? Пред осамостојувањето и пред грчката економска блокада, македонското стопанство вредеше околу 3 милијар-

ди долари. Стручњаците сметаат дека во десеттина приватни раце отишле приближно 2 милијарди долари, остатокот бил изеден од страна на економските параметри. Овој парламентарен состав ќе биде запомнет со појавата на Арбен Џафери, потоа со влегувањето во политиката на ромските претставници Фаик Абди и Амди Бајрам, како и почетокот на процесот на селење на пратениците од една во друга партија. Но, тој процес беше минорен во однос на она што потоа следуваше (во периодот 1998-2002), во ВМРО-ДПМНЕ се пресели Ѓулистана Марковска, а од оваа партија си отиде Миланчо Черкезов и уште неколку партнери (Звонко Мирчески, Ненад Ристески, Вангел Симев, Златко Стојменов, Ѓорѓи Тодоров), кои се обидоа да направат кариера во ВМРО-Вистинска на Борис Змејковски, кој уште порано се раздели од двоецот Ѓубчо Георгиевски и Доста Димовска. Тоа е време на поткупливите, а Демократска алтерна-

тива на Васил Тупурковски се распадна по само година ипол пратенички мандат. На крајот на краиштата, од ДА останаа само правта и горчливите спомени, тајванската авантура и "Цилевата милијарда". Дали денес некој се сеќава на пратениците Радомир Карангелески, Саво Климовски, Стојан Попов. Со нив беа и Ѓубчо Анушев, потоа Наталија Марковиќ-Димова, Чедо Петров, Ристо Спанаков и Павле Тодоровски.

Се разделија и Петар Гошев и Стојан Андов, а двајцата либерали станаа демократи и тргнаа по свој курс, но по чиј курс.

Единствен кој го плати данокот на политичката транзиција беше Амди Бајрам, кој заврши во затвор. Но, и по излегувањето од "Идризово", остана во сеќавање со изреката: "102 кома 3 посто". Навистина оригинално и ненадминато.

Останатите на маргините од општествените промени се сместија на

ADNAN REISEN
STUTTGART

Informacii
od 900 до 2100
Büro Stuttgart
Tel. 0711 / 8 17 78 72
Fax 0711 / 8 17 78 73
Mobil 0171 / 5 46 32 20
www.dautoski.de

FREIBURG
OFFENBURG
KARLSRUHE
STUTTGART
ULM
AUGSBURG
MÜNCHEN
KUMANOVO
SKOPJE
GOSTIVAR
KICEVO
VERBINDUNG MIT
SPOJUVANJE SO
STRUGA PRILEP
OHRID BITOLA

Adnan Reisen
Büro Kicevo
Tel./Fax: 045 / 228 630
Mobil 075 / 742 721
070 / 711 788
Büro Freiburg
Tel. 0761 / 500 235
Mob. 0170 / 411 76 93
Büro Offenbourg
Tel. 0781 / 17 48
Sekoja sreda, petok i nedela
Germanija - MAKEDONIJA
Sekoja sreda, sabota i nedela
Makedonija - GERMANIJA

70469 STUTTGART - Leobenerstr. 33 - FEUERBACH

разни функции: Петар Гошев стана гувернер на НБМ, Таки Фити академик, Ванчо Чифлиганец бизнисмен или градежен инвеститор, а до неодамна експратеникот Чедо Петров до последен момент беше во игра за сопственоста на велешка "Топилница" итн. Вакви примери има многу, некои се офајдија, а некои останаа на питачки стап. Други бараат пратенички привилегии итн.

ШТО БЕШЕ ТОА РАБОТА?

Периодот 2002-2006 беше обележан со поделбата на ВМРО-ДПМНЕ, како и со влегувањето на кадрите на ОНА во собраниските клупи.

Вечниот Синго и уште повечниот Андов повторно влегоа во Собранието, а некои "нови клинци" почнаа заедно со СДСМ да "галопираат" кон власта, иако незаслужено го минаа детекторот на лагата. Можеби овој парламентарен состав беше најсилен на интелектуален план, но токму тој потенцијал не донесе свежина, туку огромен политички, парламентарен застој, кој трае дури и денес. Имено, битката за превласт во македонската политика, меѓу извршната и законодавната власт, конечно се кристализира. Владата ги премина сите законски граници, така што ја презеде власта во свои раце, иако правно тоа сè уште не е можно, сепак Собранието стана само машинерија за гласање. Оној кој се обиде да ја врати диригентската палка, поранешниот прв човек на Собранието, Љупчо Јордановски, подоцна настрада, не успеа да му го врати дигнитетот на законодавниот дом, иако внесе свежина и музика.

"Кога бев замолен да напишам пригоден текст, како вовед во оваа мала монографија, размислував за тоа што всушност треба да кажам, да напишам за Собранието на Република Македонија или, како што е одомаќено меѓу народот, парламент, а кое веќе не е кажано и многу пати повторено. И затоа, без чувство на вина, прочитав што кажале и напишале другите претседатели на Собранието, во претходните состави. Во нивните кратки, но убаво срочени текстови може да се почувствуваат нивниот личен однос и размислувањата за поставеноста на Собранието искажани на јазикот на нивната професионална наобразба. Искрено да кажам, мене ми се допадна идејата да се зборува за работата и за значењето на Собранието онака како што всушност и го чувствувам, како парламентарец и како претседател на Собранието на РМ, односно да се има една лична димензија. Но, сметам дека пред тоа е потребно да се напомене дека во овој, четврти по ред парламентарен состав, првиот претседател беше господин Никола Поповски, ценет колега и долгогодишен пратеник, кој по една година замина на нова и, би

**ЕКССПИКЕРОТ ЉУПЧО ЈОРДАНОВСКИ
ДОНЕСЕ СВЕЖИНА, НО ДРУГИТЕ ГО
СМЕТАА ЗА НАИВЕН ЗАКОНОДАВЕЦ**

рекол, потешка и одговорна функција. Но, ете, со текот на околностите мене ми припадна таа чест да бидам прв меѓу еднаквите во време кога се печати оваа монографија", пишува во монографијата посветена на собранискиот состав 2002-2006, Љупчо Јордановски.

"Јас им припаѓам на оние луѓе кои не сметаат дека во ова време на транзиција и на градење на демократска независна Македонија секоја одлука е историска. Тука секако ја подразбирам и работата на сите досегашни парламентарни состави. Од едноставни причини што како дел од демократијата го подразбирам и правото на избор и никој не може однапред да каже дали направениот избор е најдобриот. Но, факт е дека во досегашната работа на сите претходни состави на Собранието можеби не се направени најдобрите избори, но донесени се вистинските одлуки кои полесно, како што одминува времето, ја добиваат и онаа димензија на историски. Почнувајќи од првиот собраниски состав, кога се удираа уставно-правните темели на независна Република Македонија, па во вториот состав, кога почнаа болните, но секако потребни политички и економски реформи, и завршувајќи со третиот собраниски состав, кој ги донесе уставните измени по конфликтот во 2001 година, создавајќи услови да се надминат кризата и услови за градење на една нова демократска свест во која сè повеќе и повеќе им се отстапува простор на европските вредности и на демократските стандарди", оценува Јордановски.

Според него, Собранието на РМ има задача законски да ги имплементира уставните промени но, исто така, да донесе стотици и стотици закони хармонизирани со европското законодавство, зашто со поднесувањето на барањето за прием во ЕУ изодуваме пат за рамноправно членство.

"Враќање нема, а нема ниту попра-

вен испит. Има само работа и работа.

Ете, при една ваква поставеност и со познат ритам и задачи за работа, ова Собрание треба да го одработи својот дел од задачите. Нема ништо спектакуларно, нема ништо историско, но затоа постои голема одговорност. Бидејќи на крајот од мандатот овој состав на Собранието мора со одработеното да ги отвори за Македонија широм портите на НАТО, како и да го намали патот кон рамноправно членство во Европската унија повеќе од она што нашите пријатели од Европа можеби го очекуваат", пишува во исповедта на поранешниот прв меѓу еднаквите, Љупчо Јордановски.

Неговиот наследник, Љубиша Георгиевски, член на ВМРО-ДПМНЕ, сосема спротивно го водеше Собранието. Всушност, и не го положи испитот. Тој повеќе правеше театар, отколку што донесе демократија. Во таквото сивило се стопија сите пратеници, дури и оние помладите, кои сметаа дека го изгонија од својата душа она т.н. балканското во себе.

